

CHILE BULLETTINEN

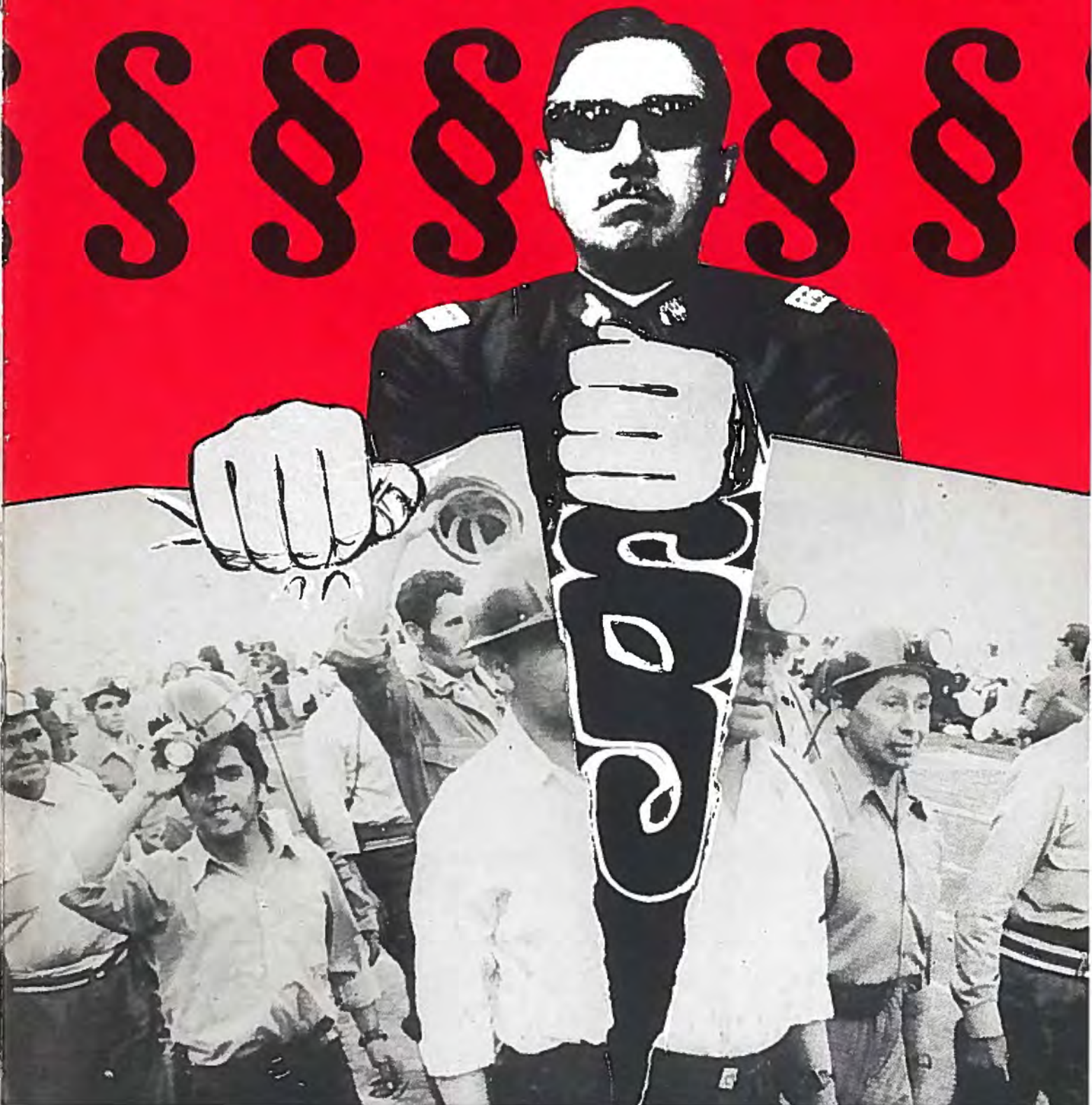
Nummer 2-3 1980

Årgång 8

Pris: 6 kr

Pinochets Chile legaliserar terrorn:

MED LAGEN - MOT FOLKET

Ur Chilebulletinens september nummer

CHILE

- Nya konstitutionen
- Pinochet och skolan
- Tre röster ur vardagen
- Sju år med Pinochet –
en sammanfattning
- Chile just nu . . . . . SID 3-11

SVERIGE

- Regeringens och företagens
stöd till juntan
- Arbetarrörelsens solidaritet
med Chiles folk . . . . . SID 12-13

BOLIVIA

- 'Kokain' – kuppen
och dess följder . . . . . SID 14-15

EL SALVADOR

- Ett brott att vara ung
- Ett fåtal härskar . . . . . SID 16-19

NICARAGUA

- Röster om grannlandet Salvador . . SID 20-23

ENGLAND, NORGE

- Chile-solidaritet i andra länder. . . SID 24-26

LEDARE. . . . . SID 27

MED LAGEN - MOT FOLKET

Den 11 september vill diktatorn Augusto Pinochet att det chilenska folket – alla över 18 år och utlänningar bosatta i Chile – ska säga ja "eller nej" till juntans Nya Konstitution, regeringslagen. Till ytan demokratisk har den ett motsatt innehåll: ett legaliserat förtryck. Avsikterna är tre:

- Att ge regimen en så hyfsad fasad att dörren öppnas för nya internationella krediter.
- Att ena de splittrade högerkrafterna och skaffa Pinochet den politiska bas som militärregimen saknat sedan kuppen 1973.
- Och att utestänga alla med "utländska", exempelvis marxistiska åsikter, från både förtroendeposter och offentliga jobb.

Lagtexten är vackert formulerad. "Konstitutionen tillförsäkrar alla människor: rätten till livet och till fysisk och psykisk integritet; likhet inför lagen; respekt och skydd i privatlivet..." etc etc. (*El Mercurio* 13/8 1980).

Även själva valförfarandet skiljer sig inte så mycket från demokratierna i Europa. Parlamentet ska ha två kamrar, deputeradekammaren med 120 kandidater som väljs direkt i folkval, och så senaten som är den viktigare.

Till senaten väljs 26 delegater direkt av folket, två för varje "län" i Chile. Till detta kommer en uppfinning av Pinochet: att lagstiftande, dömande, verkställande makt plus militärmakten utser vardera några ledamöter ytterligare till senaten.

Totalt ytterligare cirka 10 personer väljs av "etablissemangen".

"Marxister" uteslutna
"Folkets utvalda" har allt-

så majoritet i den "riksdag", det parlament, som Pinochet vill ha principiellt godkänt i val den 11 september 1980.

MEN VILKA är det då som får väljas "av folket"? Här ligger Pinochets fiffighet: "Alla... som propagerar... mot familjen... och mot staten... med åsikter som grundas på klasskamp... arbetar mot lag och ordning i Republiken" (*El Mercurio* 13/8 1980).

Sådana personer är "marxister" och ska enligt Pinochets konstitutionsförslag behandlas som "terrorister".

Från den dagen någon stämplas som "terrorist" är hon/han avstängd från såväl offentliga jobb som från förtroendeposter i parlamentet, privata föreningar och fackföreningar...

Råd över alla

Skulle likväl någon "terrorist" år 1990 lyckas smyga sig in parlamentet har Pino-

chet ännu en fiffighet i bakfickan:

Över parlament, president och regering ska råda ett "Nationellt säkerhetsråd" med rätt att gå emot varje beslut i de "demokratiska" församlingarna.

I Nationella Säkerhetsrådet sitter cheferna för marinen, flottan, flyget och karabinjärerna; där sitter Chiles president och presidenterna i Senaten och högsta domstolen. Dvs fem militärer och två civila ska även i fortsättningen ha högsta makten i Chile...

Förra valet

De som trots allt tjasas av Konstitutionsförslagets formuleringar om "fria val" kan påminna sig hur juntans tidigare omröstning – i januari 1978 – gick till.

Omröstningen var framtvängd av de internationella kreditinstituten som behövde en formell motivering för sitt stöd till Pinochet. Då användes följande metoder för att säkra en valseger:

o Valet var obligatoriskt. De som inte deltog fick 61 dagars fängelse. (12-14 procent avstod ändå!)

o Valkuverten var så genomskinliga att valförrättarna (militärer) kunde se om den röstande röstat "ja" eller "nej".

o Själva valfrågan hade en formulering av typen "är du för eller emot Chile?".

o Nya vallistor skrevs ut. Så att från en by med 100 röstande kunde komma 300 "ja"-röster...

Att rösta "nej" blev överhuvudtaget liktydigt med att be att bli utsatt för polisundersökning och våld. Därför kunde Pinochet utan svårighet visa upp 85-procentigt "väljarstöd" trots att tusentals människor mördades bara det första året med juntan vid makten. Och trots att gåtan med de 2 500-3 000 "försvunna fångarna" numera har klarnat – gång på gång påträffas liken av torterade människor i raviner och nedlagda gruvor... □

(GN)

Juntans värderingar genomsyrar hela det chilenska samhället. Under de sju år som gått sedan kuppen har förtrycket alltmer blivit en del i människornas vardag. Skolan, i ex, har blivit ett av juntans instrument för propaganda.

Barnen ska lära sig nya värden som bygger på patriotism och disciplin. Lärarna beordras stryka ord som "kamrat" och "rösträtt" ut skolböckerna. Fanan, de stora slagen och krigshjältarna i Chiles historia ska ständigt hyllas.

Juan här på bilden går i en vanlig skola i Santiago. Som "duktig elev" har han utsetts till ledare för skolans "ordningsbrigad".

(Bild: Annika Ottander)

Övre bilden visar ett bostadshus i Lotha, ett kolgruvesamhälle i södra Chile. I det här huset bor flera familjer, och sår, eller värre, bor stora delar av Chiles befolkning.

Den undre bilden visar en rullskridskobana intill ett luxuöst köpcentrum i huvudstaden Santiago. Där kan överklassens ungdomar också välja mellan hamburgerbar och flipperhall i värsta nordamerikanska stil.

Största maktöckupationen sen kuppen

Stadsbornas organiserade kamp för att skaffa sig hyggliga bostäder – poblador – eller bostadsrörelsen – var en av Allendetidens starkaste politiska rörelser. Bostadslösa familjer ockuperade mark och byggde själva sina bostäder etc.

Efter kuppen 73 tog det sju år av återorganisering innan den första marköckupationen ägde rum i januari -80. 150 familjer deltog. Pinochet bemötte dem mjukt med alternativ mark, i stället för med våld.

Det skedde däremot natten till 22 juli -80, när 550 familjer med sina tillhörigheter försökte ockupera mark i området *La Granja* i huvudstaden Santiago. Polisen upptäckte de flyttande och om-

ringade dem. 250 familjer från organisationen *La Bandera* lyckades ändå genomföra en marköckupation.

De övriga 300 familjerna greps av polis, 100 män arresterades och deras tillhörigheter kördes iväg och förstördes som sopor. Familjerna sökte skydd hos kyrkan och ärkebiskop Henriquez erbjöd sig att vara medlare mellan ockupanterna och regimen.

Sedan Pinochet sagt nej till varje eftergift har kyrkan till-

åtit de bostadslösa att slå sig ner på kyrklig mark tills vidare. En vecka efter att kyrkan upplåtit sin mark meddelade bostadsministern att "Inom de närmaste åren ska 36 000 'enkla bostäder' byggas, där i första hand de 300 fd ockupantfamiljerna skulle få plats"...

Före ministerns meddelande hade följande organisationer givit sitt stöd till ockupanterna: FUT, CODEH/Sur, Vicaría/ Sur och Juventud Pobladora de La Bandera. □

På Ahumada-gatan i Santiago kunde demonstrationen 1 maj bara hållas punktvis. Polisen var snabbt på plats.

Just nu i Chile: STÄRKT MAKT FÖR CENTERN

Sedan Pinochet tillfälligt kväst och splittrat oppositionen från facket och den politiska vänstern vänder han nu, veckorna före valet, sin repression mot legala och halvlegala organisationer – kyrkan och kristdemokraterna, främst. Två mått finns på kristdemokraternas tillfälligt mycket starka ställning:

Inför valet den 11 september satte Pinochet under sommaren igång en våg av arresteringar. I juli arresterades 2 000 personer och 1-20 augusti cirka 1 300 – som helhet en av regimens mest omfattande aktioner sedan kuppen 1973.

Samtidigt har Plan Laboral gett "resultat" i form av fler, i sig splittrande, gula fackföreningar.

Trots regimens splittringsförsök har oppositionen kunnat organisera flera motaktioner:

- Två demonstrationer i Santiago centrum.
- Sprängning av tortyrcentral. En andra markockupation. Politiska rån av tre banker i Santiago. Fortsatta lokala strejker.

Politisk förvirring

Men situationen är förvirrad, både för de politiska partier-

na och för fackföreningarna.

Nya frågor har rests:

"Vad medger de nya lagarna i form av legal politisk aktivitet? Bör lagarna provas eller förkastas?" etc.

Antagligen är sådana diskussioner en av orsakerna till att den knappt uppnådda fackliga enhetsfronten mellan FUT, CNS, 10-gruppen och CEPCH, splittrades inför 1 maj. Den splittringen råder uppenbarligen fortfarande.

För säkerhets skull markerade dock Pinochet en varning mot facklig samling, genom att i början av augusti utsätta den facklige ledaren Clotario Blest för husundersökning. (Radiouppgiften om fängslande av Blest dementerades av svenska UD 25/8).

Journalister fångslas

Kristdemokraternas och kyrkans tillfälligt stärkta ställ-

ning går också att utläsa av vart Pinochets repression riktar sig, nu veckorna före valet: mot kristdemokratiska journalister inom kyrkans radio.

Ändå har Pinochet tvingats tillåta KrDem:s ledare Eduardo Frei att hålla ett radiosänt massmöte två veckor före valet, den 27/8.

Några exempel:

Santiagos ärkebiskop Raúl Silva Henríquez har flera gånger hotats till livet, hans hus har beskjutits, etc. Och första veckan i augusti fängslades tre journalister vid kyrkliga radiostationer – Eduardo Jara Aravena, Guillermo Hormazábal (ärkebiskopens informationssekreterare) och Mario Romero (chef för kyrkans radio i Punta Arenas).

När Eduardo Aravena, 28 år, dog av Pinochets tortyr väckte detta uppmärksamhet även internationellt.

Ingen röstlängd

Den officiella kristdemokratiska pressen talar rakt ut om Pinochets konstitutionsförslag. Det förkastas som

olagligt, med två huvudmotiveringar:

1. Att det inte finns någon officiell registrering av antalet röstberättigade. Det går alltså inte att kontrollera om antalet röster överskrider antalet röstande.

2. Att det inte finns någon frihet för organisationer och enskilda att diskutera Pinochets förslag före valet.

Frei talar

Aren närmast efter kuppen deltog kristdemokraternas officiellt i den kommittéjuntan tillsatt för att skriva en ny konstitution. Nu är partiets officiella attityd klart negativ till konstitutionsförslaget.

Ändå har Pinochet tvingats att ge kristdemokraternas partiledare, Eduardo Frei, tillåtelse att onsdagen 27/8, två veckor före valet, hålla offentligt tal i Santiagos centrum. Talet ska sändas i radio över hela Chile. □ (GN)

TRE RÖSTER FRÅN CHILE

Virginia:

” -Det var faktiskt nödvändigt med en militärkupp. Nu har vi äntligen fått lite ordning här i landet. Jag kan inte förstå att en del kallar det här för en diktatur. Jag har aldrig haft det så bra som idag!

”

Virginia

tillhör den lilla grupp av Chiles befolkning som gynnats av juntans politik. Virginia behöver heller aldrig konfronteras med den fruktansvärda vardagen för majoriteten av det chilenska folket. Santiagos överklasskvarter ligger väl isolerade från de jättelika slumområdena, som omger staden.

Affärerna i Santiagos centrum har aldrig varit så välfyllda av importerade lyxvaror och möjligheterna till konsumtion är oändliga för dem som har pengar. Det snabbt växande antalet gatuförsäljare i centrum är det enda som visar på den drygt 25-procentiga arbetslösheten.

Under de sju år som gått har förtrycket institutionaliserats och blivit en del i människornas vardag. Juntans värderingar genomsyrar hela det chilenska samhället. Skolan har t ex blivit ett av juntans instrument för propaganda. Barnen skall lära sig nya värden som bygger på patriotism och disciplin. (Se bild sid 5). Vissa ord som »kamrat» och »rösträtt» har helt förbjudits. Fanan, de stora slagen och krigshjältarna i Chiles historia skall ständigt hyllas.

Hur påverkas då människorna av det hårda förtrycket? Alvaro, 25 år, bor i ett av slumområdena med sin fru och deras treårige son. Hans fru avskedades från sitt jobb som kurator efter kuppen och har sedan dess gått arbetslös.

Alvaro:

” -Min dröm har alltid varit att bli socialarbetare, men jag hade inte ens råd att gå ut gymnasiet. I stället fick jag börja arbeta på en fabrik, som gick i konkurs efter två år. Efter det gick jag arbetslös under ett år. Nu arbetar jag på en fabrik igen. 14 timmar om dagen, måndag till lördag. Ofta blir jag dessutom beordrad övertid på söndagarna. Jag får ihop 400 kronor i månaden.

-När jag kommer hem sent på kvällen stupar jag direkt i säng. Jag håller på att förlora kontakten med min fru och min son.

-Verkligheten är nattsvart. Men den går att förändra. Jag är inte ensam. Miljoner människor i mitt land har det som jag eller värre. Det gäller att aldrig ge upp tron på ett bättre samhälle.

”

Isabel,

politiskt aktiv i hemligt:

” -Jag arbetar som sjuksköterska på ett stort sjukhus. Jag är gift och har två barn. Sedan många år är jag medlem i vänsterpartiet MIR. Det är bara min man som vet om att jag arbetar politiskt. Det är viktigt att upprätthålla en normal fasad utåt, så att inte grannar eller arbetskamrater misstänker något.

Jag har oftast möten på kvällarna. När jag kommer till mötesplatsen måste jag vara helt säker på att säkerhetspolisen inte förföljer mig. Om något verkar misstänkt åker jag någon annanstans.

Allt som jag känner till, namn, adresser, telefonnummer och mötesplatser måste jag bevara i minnet. Anteckningar skulle säkerhetspolisen annars vara mycket intresserad av.

Jag har arbetat ihop ett par år med samma människor utan att veta deras riktiga namn, var de bor eller var de arbetar. Det gäller att veta så lite som möjligt. Jag har det ändå bra i jämförelse med mina kamrater som redan är kända av säkerhetspolisen. De har inget arbete och måste ständigt byta bostad, kanske t o m utseende och identitet för att inte röja sig.

Rädsla är vi förstas. Men rädsla är något som man måste besegra när det är nödvändigt. När vi ska dela ut flygblad är vi naturligtvis rädda för att vi ska bli upptäckta av polisen. Men vi lyckas hålla rädslan borta med hjälp av roliga skämt och gott humör.

Vi förbereder oss hela tiden på att vi en dag skall bli arresterade, torterade och i värsta fall dödade. För att jag skall klara mig igenom tortyren utan att förråda mina kamrater och vårt arbete, måste jag ha helt klart för mig varför jag valt detta liv. Militärkuppen krossade mina förhoppningar om en fredlig väg till socialism.

Det är omöjligt för mig att stilla se på hur militären med våld håller på att förstöra det som vi en gång försökte bygga upp. Jag måste satsa hela mig själv och kanske mitt liv på det jag tro på: ett samhälle utan svält och förtryck. Men visst känns det svårt när barnen klagat på att de aldrig får se sin mamma hemma. Fast en dag kommer de nog att förstå varför jag valde den här vägen.”

TEXT OCH BILD: ANNIKA OTTANDER

"Vå slåss dom om, egentligen?"

CHILE

»Dom» slåss om fördelningen av Chiles rikedomar – om majoriteten av invånarna eller bara några få familjer ska styra landet. Chile är ett rikt land. Rikare än Sverige om man räknar i naturtillgångar. Fram till

Vid presidentvalet 1970 vann den socialistiska valfronten Unidad Popular med 36% av rösterna. De ville ha inkomstutjämning företagsdemokrati och minskat ekonomiskt beroende av USA-bolagen.

Det var första gången i Latinamerika som en socialistisk regering kommit till makten i lagliga val. President Salvador Allende började med att förstatliga koppargruvorna som tidigare varit utlandsägda. Detta väckte snabbt högerreaktioner både inom och utanför Chile.

1 • »SOCIALISMEN MÅSTE MISSLYCKAS!»

Bland industriägare i USA och borgerligheten inom Chile växte fram två strategier.

En var att "Socialismen måste misslyckas". Med pengar bl a från USAs underrättelseväsen CIA arbetade den chilenska borgerligheten aktivt för att förstöra Chiles ekonomi – produktionen saboterades med uteblivna investeringar och distributionen med lockout från åkeriägarna. Avsikten var att skapa kaos i landet, och misstroende mot Allendes socialistiska regim.

2 • »SOCIALISMEN MÅSTE KROSSAS!»

Men trots försämrad ekonomi växte folkets förtroende för Allende och misstron mot borgerligheten. Vid parlamentsvalen 1972 ökade Unidad Popular sin väljarandel från 36 till 43,6% av rösterna. Kongressvalen i mars -73 ger ytterligare stöd åt Allende. Men fortfarande fanns militärens maktapparat kvar.

Högergrupperna insåg nu att de inte kunde störta Allende med lagliga medel, dvs avsätta honom med 2/3 av parlamentsrösterna.

Socialismen i Chile hade motstått alla sabotage. Nu återstod att krossa den med våld, systematiskt som i ett Hitler-tyskland.

Därför tog militären över makten med våld den 11 september 1973. Allende mördades, och med honom 72 000 andra politiskt aktiva, året efter kuppen.

3 • FORTSATT FÖRTRYCK

2 500-3 000 personer har "försvunnit" och cirka en miljon chilensare har flytt från sitt land. Det har gått sju år sedan kuppen. Har juntans förtryck mot det chilenska folket lättat?

Nej, men det har förändrats. Arkebuseringar förekommer inte på gatorna längre. I stället används massarresteringar. Telefoner avlyssnas, post öppnas. Enskilda godtyckligt utvalda personer förföljs genom att arresteras gång på gång, förhöras torteras och sedan släppas igen. Ingen, som är oppositionell mot juntan, ska känna sig säker.

4 • VARFÖR FÖRTRYCK?

Allt våld, alla nya lagar som juntan instiftar syftar till två saker:

Kortsiktigt att låta en liten grupp människor göra sig förmögna på den chilenska majoritetens bekostnad.

Långsiktigt att säkra ekonomisk och politisk makt åt de grupper som idag har makten i Chile.

Hur stora är egentligen inkomstskillnaderna? Ett exempel:

1970 var det några få familjer inne i Chile som sålde landet billigt till multinationella USA-baserade storbolag. Det var i protest mot detta som chilensarna i valet 1970 gav socialisten Allende presidentmakten.

en löjtnant tjänar 3 750 kr/månad medan mer än hälften av Chiles befolkning tjänar mindre än 500 kr/månad. Många har ett slags kommunalt nödhjälpsarbete med en lön på 125 kr/månad, samtidigt som bara brödet för en familj kostar 90 kr/månad (3 kr/kilo). Hyran för en tvårummare kan gå på 400 kr/månad, vilket tvingar folk att söka sig till slumbostäder. Den nu förbjudna landsorganisationen har beräknat levnadsomkostnaderna (utan svält) till 1 100 kr/månad. Det har inte många råd till.

5 • LAGEN SOM FÖRTRYCKETS REDSKAP

Väldet har alltmer tagit byråkratisk gestalt.

● I lag på lag har juntan dragit upp gränser för individers och organisationers handlingsfrihet, samtidigt som militärens förtryck legaliseras:

● Politiska partier har varit förbjudna sedan kuppen. Först 1989 har Pinochet tänkt tillåta "vissa partier", dock inte marxistiska.

● I april -78 gav Pinochet amnesti åt ett antal fångar för att förbättra sitt internationella rykte. Men de som släpptes var främst brottslingar från förra säkerhetspolisen DINA.

● I april -79 kom en lag som klassar politiskt aktiva som terrorister. Vem som helst kan anhöllas, anklagad som terrorist, genom blotta misstanken. Och de som döms enligt denna lag räknas inte längre som politiska fångar utan som "vanliga brottslingar".

● I augusti -79 började Plan Laboral, den nya arbetsmarknadslagen, att gälla. Den tillåter obegränsat antal fackföreningar på varje arbetsplats, men förbjuder en nationell organiserad fackföreningsrörelse. Bara lokala avtal får tecknas och när arbetsgivaren tecknat avtal med en av "sina" fackföreningar så får övriga foga sig inom 60 dagar. Alternativet är avsked.

● I konstitutionsförslaget nu den 11 september -80 heter det att "alla personer och grupper som propagerar... mot Staten... på ett sätt som grundas på klasskamp, de anses arbeta mot Republikens lagenliga ordning". Dvs alla som vill arbeta för ekonomisk och politisk förändring anses arbeta mot lag och ordning. De beskrivs som "terrorister" och får inte ha offentlig anställning (kan vare sig bli lärare eller advokater). De kan inte väljas till ledare i de lagliga fackföreningarna eller i de kommande politiska partierna. De får heller inte arbeta som journalister, etc. □

CNS – Möte mot konstitutionen

Vid ett offentligt möte den 23/8 -80 i Teatro Caupolicán, Santiago, förkastade den olagliga chilenska landsorganisationen CNS Pinochets föreslagna konstitution.

Militärpolis avbröt mötet och fängslade 32 personer, bland andra CNSs general-

sekreterare Alamiro Guzmán.

Demonstration på la Alameda

I mitten av augusti demonstrerade enligt uppgift ett hundratal personer med plakat på Santiagos huvudgata, la Alameda. Demonstranterna riktade sig mot konstitutionen och några av dem arresterades av militärpolis.

Regering och företag stöder Pinochet-juntan

SVERIGE

Hösten -79 visade den svenska borgerliga regeringen klart sin attityd till Pinochet - juntan. Tvärs emot målsättningen med vårt u-landsbistånd beviljade Exportkreditnämnden garantier för 350 miljoner kronor till LM Ericsson AB vid en försäljning av telesystemet AXE till Pinochets Chile.

Regeringens stöd motiverades med "svenskt samhällsintresse" eftersom affären med Pinochet skulle "upprätthålla sysselsättningen i Sverige".

Med den motiveringen är svenska regeringen beredd att medverka till handelsavtal med en av Latinamerikas mest hänsynslösa diktaturer. En regim som på bara 7 år skapat massarbetslöshet och dramatisk sänkta löner i sitt land.

Regeringens stöd till LME's affär med juntan går tvärs emot målsättningen med Sveriges u-landsbistånd:

"Sverige ska i första hand samarbeta med länder som själva satsar på att förbättra livsvillkoren för den fattiga delen av sina invånare".

LME's affär med juntan gynnar inte någon "fattig majoritet" i Chile. Den gynnar i stället den rika minoriteten på 11 familjer som äger 80 procent av de chilenska bankernas privata kapital.

Men privatföretaget LM Ericsson AB är inte det enda internationella "svenska" företaget som drar nytta av terrorregimen i Chile. Svenska Kullager - Fabriken, SKF, hör också till dessa som stöder Chiles militärdiktatur.

Denna SKF-annons infördes i den reaktionära tidningen El Mercurio den 11.9

Aftonbladet **DIREKT**

Riksdagen bör stoppa LM-affär med Chile

Exportkreditnämnden har beviljat LM Ericsson AB...

SKF

Adhiero a la celebración del primer Aniversario de la Junta de Gobierno y formula votos por el éxito de sus objetivos

RODAMIENTOS **SKF** CHILE

-74, och texten lyder i översättning:

"Vi förenar oss i gratulationerna på Juntans ettårsdag samt önskar regeringen all framgång i dess fortsatta strävanden." □

"Avpolitiserad" flykting-politik

En miljon chilensare, dvs cirka en tiondel av Chiles befolkning har flytt ur landet. Sverige har 6-7 000 flyktingar från Latinamerika. De flesta av dessa kommer från Chile och Uruguay.

Majoriteten är storstad-bor från medelklassen. Åldersfördelningen är starkt koncentrerad till 0-7 år och 20-40 år.

Nu när förtrycket åter ökar i Chile och Bolivia ökar också antalet asylansökningar till Sverige. Men kommer Sverige att ta emot dem? Och hur går det för de flyktingar som redan nu väntar på uppehållstillstånd?

Sverige hade liten beröring

med flyktingfrågor fram till andra världskriget. Men från 1942 mottogs alla flyktingar som kom till Sverige. Även efter krigsslutet 1945 förde Sverige en lämligen liberal invandrarpolitik som pågick fram till 1967. Det året ökade den utomnordiska invandringen - främst från länder som Grekland, Turkiet och Jugoslavien. Då skärptes bestämmelserna och man måste ha uppehålls och arbetstillstånd före inresan till Sverige.

Ny utlänningslag

En ny utlänningslag började gälla från 1 juli 1980. Den nya lagen försvårar på olika sätt för flyktingar och andra invandrare som vill komma hit - men den innebär också vissa förbättringar.

Den allvarligaste förändringen är att flyktingpolitiken i viss mån "avpolitiserar". Tidigare hade en flykting som hade fått nej från underlydande myndigheter rätt att begära att regeringen skulle pröva frågan. Den möjligheten har nu begränsats i lagen.

Flyktingpolitiken politiskt känslig

Flyktingpolitiken är politiskt känslig. Regeringen har varit känslig för politiska opinioner i enskilda ärenden - vilket har varit besvärande. Det besväret hoppas man nu slippa.

En annan försämring är behandlingen av flyktingar som kommer hit. I väntan på ett eventuellt avvisningsbeslut heter det i lagen att

flyktingen ska hållas under uppsikt av polisen.

Misstroende mot polisen

Under många år har det från flera håll uttalats ett klart misstroende mot polisens roll i flyktingfrågorna. Riksdagen har nu i viss mån tagit hänsyn till den kritiken - men inte gått särskilt långt i förändringarna. Tidigare hade polisen rätt att självständigt avvisa vissa flyktingar. Nu måste alla sådana ärenden underställas Invandrarverket, som har upprättat en särskild jourverksamhet för detta.

Det radikala hade dock varit att helt bortkoppla polisen från flyktingärendena - både vad gäller utredningar som beslutsrätt. □

"KOKAIN"-KUPPEN kvävde demokratin

»Klockan klämtar för Bolivias ofullgångna demokrati. Nedräkningen för nästa statskupp är i full gång», skrev Björn Feuer i en artikel vi måste lyfta ur Bulletinen. Han blev nämligen sannspädd: den 17 juli 1980 fick

På morgonen den 17 juli inleddes kuppen med militärt övertagande av djungelstaden Trinidad. Redan klockan 11 samma dag körde ambulanser med beväpnad civilmilis fram till COBs (bolivianska LOs) hus i huvudstaden La Paz.

Där hade CONADE - Nationalkommittén för försvar av demokratin - efter beskedet från Trinidad just deklarerat generalstrejk via gruvarbetar-radion. Bönderna skulle minera alla vägar, arbetarna ockupera gruvdistrikten. Beskedet kom för sent.

Några broar sprängdes visserligen. Gruvarbetarna i Siglo XX fick stöd av tillresande 10 000 lantarbetare, och »stilleståndsfördrag» slöts lokalt med militären.

FÖRST FACKET — SEN REGERINGEN

Men andra gruvområden - bl a Matilde - har enligt uppgift bombats med flyg och artilleri till underkastelse. Idag finns inga motståndsfickor av

betydelse i Bolivia. Militären har åter makten.

I COBs lokal i La Paz sköts socialistledaren Quiroga Santa Cruz (intervjuad i Chilebulletinen nr 6/7 -80) till döds. Övriga CONADE-ledamöter fängslades och fördes bort. Först därefter körde civilgardisternas ambulanser fram till presidentpalatset och tillfångatog Lidia Gueiler och regeringen.

Först fackföreningarna och sedan regeringen, en bra bild av regeringens svaga ställning i Bolivia.

President Gueiler hade fått starkt stöd av USA. Kuppen skedde mot USAs uttryckliga önskemål - redan i maj 80 hade USAs boliviaambassadör aktivt hindrat ett militärt kuppförsök. USA ville ha samma utveckling i Bolivia som i Peru nyligen - där borgerskapets Belaunde just efterträtt en tolvårig militärregim under generalerna Velasco och Bermudez.

Bolivia var nära att gå samma väg. Ändå kom kuppen. Varför?

Bolivia sin 189:e statskupp på 155 år. Med juntaledaren Garcia Mezas blodiga repression har »kokainkuppen» i ett slag satt punkt för USAs förhoppningar om en civil borgerlig fasadregering i Bolivia.

»KOKAIN-KUPPEN»

En förklaring är militärernas traditionella utbildning i USAs Panama-läger. Mot den "inre faran", kommunismen, inbillad eller verklig.

Under Banzers sjuåriga styre hade många, militärer som tjänstemän i det statliga gruvbolaget COMIBOL vant sig vid att njuta korruptionens och försörjnings frukter. Med en »demokrati» vid makten skulle militärerna få ge avkall på inkomstkällor de börjat betrakta som givna.

Det gäller också den olagliga kokainhandeln. Dess omfattning beräknas vara i nivå med malmexporten, cirka 60 procent av Bolivias totala exportintäkter. Kokainhandeln var så förankrad bland Bolivias militärer att USA häromveckan fann för gott att dra tillbaka sitt stöd »till bekämpning av kokainhandeln». Situationen blev för löjlig.

Men en viktig förklaring

till kuppen är förmodligen militärernas rädsla för en upprepning av 1952 års folkliga styre. Då avvecklades hela militärapparaten och ersattes av en arbetar- och bondemilis.

RÄDSLOR FÖR 1952

Först efter påtryckningar från USA återskapades en militär organisation i Bolivia omkring 1955-56. Det genomfördes av dåvarande vicepresidenten Siles Suazo, ironiskt nog samma person som generalen Garcia Meza nu i juli 1980 fråntog presidentskapet.

En förutsättning för Mezas kupp har varit starkt stöd från Argentina, bland annat i form av tortyrexperter och vapenhandel.

Skalet för inblandningen är bland annat att Argentina hoppas på fortsatt låga priser på den naturgas landet köper från Bolivia. Även om Argentina nu officiellt lovat betala mer, kortsiktigt, som stöd till sin broderjunta. Bakgrunden är att regimen Lidia Gueiler hade hotat Argentina med kraftiga prishöjningar på Bolivias naturgas. □ (GN)

1971 i augusti tar höger-översten Hugo Banzer i en militärkupp makten från vänsterregimen Torres. Banzer har stöd från FSB och MNR.

1977 i december deklarerar Banzer amnesti för politiska fångar, ett löfte som han bara håller delvis.

1978 på nyåret hungerstrejkar Domitila Chungara och 3 andra kvinnor som protest mot den uteblivna amnestin. Strejken växer snart till att omfatta både universiteten och fackföreningarna i en landsomfattande generalstrejk. För att hindra strejkrörelsen ger Banzer i januari allmän amnesti för politiska fångar, samt utlyser val till i juli för första gången sen 1966.

1978 i juli genomförs valet, men ogiltigförklaras pga omfattande valfusk. Den 21 juli griper general Pereda i en statskupp makten från Banzer.

1978 i november genomförs en ny statskupp av general Padilla, som utlyser nya val till våren -79.

1979 i juli genomförs valet med oavgjort resultat. Kongres-

sens ordförande Walter Guevara tillsätts som interimspresident intill ett planerat nyval i juni -80.

1979 i november genomförs en statskupp av överste Natusch Busch. Statskuppen misslyckas pga en omfattande generalstrejk, där 2-300 arbetare dödas av militär. Busch tvingas överlämna makten till kongressens nya ordförande Lidia Gueiler som avses sitta som interimspresident till planerat nyval den 29 juni 1980.

1980 i juni genomförs valet med Siles Suazo som knapp vinnare (32%). Formellt krävs 50% av rösterna, men kongressen har överenskommit att låta största röstetal avgöra. Suazo avses tillträda som president den 6 augusti -80, på nationaldagen.

1980 den 17 juli griper en militärjunta ledd av general Garcia Meza makten i en militärkupp. Fackföreningarnas aviserade generalstrejk slås ner på några veckor och en omfattande arresterings- och mordvåg sätts igång. Bolivia har fått en av sina hårdaste militärdiktaturer någonsin. □

*I Bolivia försöker militären alltjämt att bestämma ö-
ver demokratin utformning.
I övergången till demokratin
är det arbetarrörelsen som
står för den politiska mogna-
den. Arets valrörelse går i ter-
rors tecken. Foto: Björn
Feuer.*

VAD BETYDER NU kuppen i Bolivia för den närmaste framtiden?

I Bolivia betyder den systematiska försök att en gång för alla kväsa facklig och politisk opposition. Typ vad som hände i Argentina 1976.

Utrikes betyder kuppen i Bolivia en allmän förstärkning även av granndiktaturerna i Chile, Argentina, Paraguay och Uruguay.

OMKRING ÅR 1970 hade flera av Latinamerikas stater "vänster"-presidenter: Allende i Chile, Torres i Bolivia och Velasco i Peru. Uruguay och Argentina hade stora massrörelser bland folket och svaga regeringar.

PÅ 1970-TALET följde en våg av militärkupper som svar på de folkliga mobiliseringarna år 1970.

Carters modell med en kontrollerad (dvs borgerlig) demokrati har bara kunnat genomföras i Peru, Ecuador och (delvis) i Brasilien.

Därmed har Latinamerika fått tre politiska zoner: högerdiktaturerna i söder, det socialistiska Nicaragua i norr och däremellan de nya borgerliga »demokratierna» i Ecuador och Peru.

PÅ GRUND AV trycket från Carter, bl a, är det nu en allmän trend i Latinamerikas militärjuntor att diskutera kommande civila regeringar på 1990-talet.

Då hoppas militärerna ha fullgjort sin roll att likvidera oppositionen. Med Reagan vid makten i USA underlättas det arbetet. »Risken» är förstas att militära regimer misslyckas och efterträds av folkliga uppror, som i Nicaragua.

PARALLELLT MED hård militärdiktatur försöker därför flera av staterna i Latinamerika (inte bara Chile nu) att införa lagar som begränsar den formella demokratin. Därmed hoppas militärerna att de till på 1990-talet kan ha säkrat fortsatt dominans för imperialismen och dess lokala hantlangare. □ (GN)

ETT BROTT ATT VARA UNG I SALVADOR

Vi sitter fem kvinnor på kontoret till "Kommissionen för mänskliga rättigheter" i Salvador. Kvinnorna, som jag intervjuar, arbetar med "Kommittén av mödrar och anhöriga till politiska fångar och försvunna" i Salvador.

Det är en organisation som arbetar helt öppet, den är helt laglig.

Men medlemmarna har trots det flera gånger hotats till livet. Nu i mars genomfördes ett bombattentat mot lokalerna med stora materiella skador som följd.

Kvinnorna är alla i femtioårsåldern. Två av dem har söner som mördats brutalt av militärregimen i Salvador. En annan har en son som gömmer sig undan förföljelse. Han är märkt, han har suttit fängslad.

Under flera år hade en grupp anhöriga inför domstol presenterat fall av politiska fångar som försvunnit. På laglig väg. Men det visade sig att det inte var något framkomligt sätt att arbeta. Det gav inte resultat. De beslöt då att gemensamt skapa en kommitté och arbeta för frihet - inte bara för sina egna barn, utan för alla Salvadors barn.

Kvinnorna organiserar sig

- Nu är vi över hundra kvinnor från hela landet. Vi träffas i grupper varje vecka för att planera arbetet. Om

det skall genomföras något mer omfattande, till exempel en demonstration meddelar vi kvinnorna så att de kan vara med i planeringen. Kvinnor som bor långt ute på landet har svårt att vara med på alla möten. Det är dyrt att resa. De är också ensamma med barnen. Deras män är försvunna politiska fångar. I praktiken är ju kvinnorna änkor, trots att vi i kommittén inte anser dem vara det. Inte förrän diktaturen bevisar att deras män har dött.

- Folket här i Salvador, speciellt kvinnorna har varit mycket solidariska med oss i kommittén. Marknadskvinnorna har flera gånger kommit med mat till oss när vi genomfört ockupationer. Ekonomiskt har vi stöd från landets fackföreningar. Internationellt har vi stöd från Amnesty.

- En av de första större aktionerna vi genomförde var i januari 1978 när vi ockuperade OEA - de amerikanska staternas organisations byggnad. Vi ville få flera av dem att genom handling stödja de mänskliga rättigheterna i Salvador. Inte bara med ord, med skrivna dokument.

- Vi var ett 40-tal kvinnor med våra barn som ockuperade byggnaden. Det blev inte så långvarigt. Man stängde av vattnet, ljuset. Inte heller hade vi toaletter... Polisen kom

REVOLUTIONÄR SAMORDNING

Den Revolutionära Samordningen (Coordinadora Revolucionaria de Masas) arbetar för en folklig revolutionär regering i Salvador. I Revolutionära Samordningen ingår ledningen för de fyra stora massorganisationerna BPR, FAPU, UDN, LP 28.

Det är en enhetsorganisation som samordnar de revolutionära krafterna i Salvador, men som också arbetar för en bredare enhet där delar av de militära, religiösa och övriga civila krafterna ingår.

Folket i Salvador har fört en lång kamp. De mer än 300 000 organiserade i massorganisationerna har genomfört demonstrationer, politiska aktioner och strejker. De är dem som har ställt sig bakom ledningen i Revolutionära Samordningen och klart visat att det är denna organisation som är den enda verkliga representation för Salvadors folk.

snart och arresterade oss. Ett dygn utsattes vi för förhör, mest psykologiskt. Elva av oss fick fängelse i två månader.

● Inga rättigheter

- Min son, säger en av kvinnorna, släpptes fri i fyra månader. Sen sköts han av militären. Fyra av ynglingarna som var med om ockupationen har mördats av militären. Efter en tids fängelse släpper de fångarna. Man låter dem vara fria en tid. Sen dödas de mitt på öppen gata. Militären säger att det är väpnat motstånd. På så sätt finns det inte några politiska fångar i fängelserna när Amnesty eller Röda Korset kommer för att göra undersökning.

- Min son kan inte komma hem, jag kan inte få träffa honom, säger en annan av kvinnorna. Jag är alltid rädd att han ska bli upptäckt. När jag hör om lik efter skjutna, tror jag att det är han. Jag är alltid rädd, orolig. Han var fånge och släpptes, blev fri från gallren, men är fånge inom det system vi lever under. Våra barn är inte fria, de kan bli avrättade när som helst.

● Mördas på gatan

- Vi ansåg det vara viktigt att genomföra en ockupation under en längre tid. Vi ockuperade då en internationellt känd organisation, Röda Korset i San Salvador. Det var i juli 1978. Vi ville därmed fästa uppmärksamheten på det brutala förtrycket och krävde av diktatorn general Carlos Romero att få veta var våra försvunna barn fanns. Vi visste ju att dessa krav inte kunde leda till att vi skulle få dem tillbaka. Men genom ockupationen under tre månader fästes uppmärksamheten på övergreppen i Salvador.

● Ockupation som protest

- Ockupationen startade den 30 juli till minne av en demonstration tre år tidigare. Då hade universitetsungdomar demonstrerat helt fredligt. Militären hade skjutit rätt in i demonstrationen och dödat flera ungdomar. President Carlos Romero var då försvarsminister och vi ville nu hålla honom ansvarig för massakern. Här i Salvador stoppas demonstrationer inte med tårgas utan med kulor.

Det är terror rätt och slätt.

- Vi i kommittén arbetar för att ge vårt stöd till vad vi tror på. Att stunden har kommit då vi snart kommer att kunna leva i ett befriat land.

● Ofattbar brutalitet

- I en polisspärre på vägen från San Salvador till Santa Ana stannades en buss. Militären beordrade passagerarna ut ur bussen med händerna ovanför huvudet. Visitering. Min dotter var med på den bussen. Hon är 16 år. Då hon skulle visiteras vände hon på huvudet. En militär blev rasande, slog henne med vapnet, drog henne i håret och skrek åt henne. Hon hade en röd blus på sig. De skrek: »de syns till och med på dina kläder att du är en hora». De slängde henne mot asfalten. Hon fick ansiktet sönderslaget.

- Jag stod inte ut att se hur de behandlade min dotter så jag skrek åt dem, tänkte samtidigt att nu dödar de mig. Men jag kunde inte vara vänlig mot dem. Jag måste skrika åt de där hundarna.

- De tog med sig flickan. Hela natten väntade jag. Och i fyra dygn till. De åkte runt med henne i en ambulans hela natten, de torterade henne med den välvilja de gärna visar ungdomarna som de får tag i. De slog henne tills hon såg stjärnor, så hårt att hon till slut inte kände något alls.

- Efter fyra dagars sökande och med hjälp av kommittén fick jag henne fri. Hon kom hem med sår i huvudet, armar och ben uppsvullna. De hade torterat henne för att hon hade vänt sig om vid en visitering. Bara för att det inte passade dem...

● Godtyckliga förföljelser

- Vi måste flytta från hemorten, för hela familjen förföljdes efter den händelsen. Militären lämnade oss inte i fred. De vaktade huset dag och natt. Vi var rädda att de en dag skulle fångla oss och låta oss försvinna. För här i Salvador förföljer de folk bara för att de har samma efternamn, tillhör samma familj. Speciellt ungdomarna utsatta. Det är synd idag i Salvador att vara ung. □

MIN SON MÖRDADES FÖR ATT HAN VAR FACKLIGT AKTIV

- Min son var 22 år när han mördades av militären. Han hade hustru och ett tvåmånaders barn. Han var fackföreningsman, arbetade i en fabrik, som gjorde säckar för att transportera kaffeböner.

- En dag kom en bil till fabriken. Det var sju civila, men alla känner till dem från tullpolisen. Det är denna poliskår, som är mest mordisk av dem alla. Men det är ett enda nätverk. Där nationalgardet finns, finns också tullpolisen, där finns också nationella polisen och administrativa polisen. Det är alla dessa poliskårer som mördar folket i Salvador. Och vi i kommittén vet att om regeringen inte kan få fast dem som mördar folket och ställa dem inför rätta, så beror det på att regeringen håller en skyddande hand över dem.

- Tio dagar var han försvunnen. Sedan hittades han död i Guijasjön, nära gränsen till Guatemala. Han hade händerna bakbundna.

- Med stöd från fackföreningarna hade vi tillkännagivit i radio och tidningar att han var försvunnen. Jag fick se en notis i dagstidningen att en okänd man hittats död i sjön. Jag åkte dit. Bad att få uppgifter om honom. Visade fo-

Efter en tids fängelse brukar man släppa fångarna. Man låter dem vara fria ett tag, sen mördas de på öppen gata. Foto: Mats Svensson, UBV.

tografier av honom för att de skulle identifiera honom. Det var han. Folket sa att han hade haft ögonen förbundna. Han hade begravts så. Men de kunde identifiera honom. Myndigheterna hade begravt honom som »okänd».

- Min son var facklig aktivist. För detta mördades han. Jag vädjar till alla facken i världen att solidarisera sig med den fackliga kampen i Salvador för att ge den mer kraft att fortsätta kampen.

»DÖDAD I EN TRAFIKOLYCKA»

- Min son blev 22 år. Han var murare och fackligt aktiv inom byggnadsfacket. Han var med om ockupationen av OEA tillsammans med andra kamrater. I protest mot att militären fängslat en arbetskamrat. De deltog med oss kvinnor för att få sin kamrat fri. Men istället blev de själva fängslade. Två månader var han fånge. I mars blev han frigiven - fotografier i pressen, framifrån och från sidan. Han förföljdes. Och i juli fängslades han igen. Man hade satt upp bevakning av hans hem. En dag kom åtta nationalgardister och en civilpatrull och fängslade honom. Allt han hade fått till bröllopet tog de också med. Ett helt hem län-sade de.

- Han återfanns mördad. Naken. Inte nog med att militären hade rånat hemmet på allt, de hade också tagit hans kläder.

- Jag hade gjort allt dittills för att få honom tillbaka, hade frågat hos militären, överallt, hos vänner...Jag sökte hela dagarna. Om nätterna kunde jag ju inte göra något. Hela tiden sökte jag. Det fanns inte ett hörn av hela landet, inte en plats under himlen, under solen där jag inte letat efter honom.

- Genom radions nyheter hörde vi att tre lik hittats på en väg. Vi tog bussen. Fick se dem ligga där på vägen med två patruller som bevakade dem. Patrullerna hade säckarna färdiga för att stoppa in kropparna och låta dem försvinna.

- En av de döda var min son. Hans kropp var lemlästad, högra handen fattades, ansiktet var förstört, som med ett enda slag av kolven av ett gevär. Han hade haft ett stort svart hår, skägg, men nu var ansiktet och kroppen bränd. Min son har födelsemärke på samma ställe som jag. Utan detta märke hade det varit omöjligt att överhuvud veta att det var han.

- Patrullen hade vaktat hela natten. Det hade givits order om begravning. Om vi nu kände igen dem skulle de naturligtvis överlämna dem, så de helt förbindligt falskt. Men det var inte så lätt. Vi måste ha domarens beslut på att li-

ken skulle få överlämnas. Utan vidare kunde det inte få ske.

- Där var förutom jag, hustrun till en av de tre döda. Vi gav dem de data vi hade. Hon kände knappt igen honom, sin man. De hade huggit av fötterna. Han var så torterad att kroppen var helt uppsvullen. Det var en förfärlig syn.

- Det tog fem timmar innan de överlämnade kropparna till oss - då kom domaren och en läkare. De hade inte ett enda papper med sig, inte en penna, bara frågade oss vilka vi var. De gick med på att överlämna kropparna till oss under villkor - att vi inte visade dem för en enda person, att vi inte höll likvaka, att vi åkte direkt till begravningsplatsen och att vi dagen därpå betalade transporten av liken.

- I min tafatthet gick jag med på villkoren. Kanske kan ni förstå hur jag kände mig när jag efter en veckas letande och identifierande av så många lik träffade på min son. Så vi begravde de tre kamraterna tillsammans. Domaren skrev i dödsattesten - döda i trafikolycka.

- I staden köpte jag tidningen. I en liten notis stod det »Idag har tre döda begravts. De har inte kunnat identifieras».

- Kan ni förstå hur vi ska kunna stå ut med detta?

Irène Svensson

STÖD FOLKETS KAMP I SALVADOR

Kommittén för Guatemala och Salvador är en fristående solidaritetsorganisation som i Sverige representerar Den Revolutionära Samordningen i Salvador. I dess namn uppmanar kommittén den svenska solidaritetsrörelsen att ge sitt stöd till den kamp som idag förs i Salvador.

Postgiro 449 52 39 - 8,
Antonio Zavala, 163 73
Spånga.

Ett fåtal härskar genom terror och våld

El Salvador är det minsta av länderna i Centralamerika, men med den snabbaste folkökningen. Ett land med idag nästan fem miljoner innevånare.

Över hälften av dem lever av inkomster som ligger långt under existensminimum.

Den ekonomiska basen för landet är jordbruksproduktion. Socker, kaffe och bomull odlas för export. Som det är vanligt i Latinamerika äger den lita del, 14 familjer, majoriteten av dessa stora exportjordbruk.

Också banker, industrier kontrolleras i landet av en handfull människor. Här i Salvador finns också stora frizoner, där staten tillåtit multinationella företag investera och fått sitt oberoende att utveckla en ekonomisk politik med full kontroll över arbetskraften. Det är fördelaktigt att ha frizoner i länder som

Salvador där tillgången på arbetskraft är stor och lönerna kan hållas låga p g a den stora arbetslösheten i landet.

Inom dessa frizoner, som är grundade efter samma principer som de i t ex Hongkong och Malaysia går den tillverkade produkten direkt ut ur landet utan några tullar. I Salvador är det halvfabrikat som monteras, elektriska artiklar, radioapparater, datorer, räknemaskiner. Också de stora textiljättarna har stor tillverkning inom frizonerna.

Salvador är genom sin egen stora exportproduktion och frizonerna helt beroende av den internationella marknaden med den USA-styrda imperialismen i spetsen.

Industrin sysselsätter en fjärdedel av befolkningen och är den sektor som växer snabbast. Redan idag är den den största i Centralamerika.

Jordbruket representerar

60 procent av hela produktionen i Salvador. Motsättningarna ökar alltmer på landsbygden p g a den mycket ojämna jordfördelningen, de ständigt sjunkande lönerna för lantarbetarna och arbetslösheten.

Också vad handeln beträffar är det också här en snabb förändring på gång. De småhandlare som finns och som bedriver handel inom landet håller långsamt på att slås ut av affärsjättarna. Finansoligarkin har skapat en politik där de systematiskt slagit sönder småhandeln. Till och med så konkret som när de i huvudstaden satte eld på ett område med småaffärer för att man där ville anlägga ett stort affärscentrum.

En proletarisering äger rum på landsbygden där alltför småbönder blir lantarbetare. Småbonden med en ynligt liten jordlott ser sig tvingad att ta arbete i skörd-

tider vid de stora godsen. Det är hans enda möjlighet för att få pengar till utsäde för sin egen åkerlapp och pengar att köpa kläder och mat till sin familj. Alltmer ser vi idag i Salvador att det inte finns tillräckligt med arbete för dessa småbönder. Det betyder svält och de tvingas sälja sin jordlott, basen för överlevandet dras undan.

Det sker en polarisering mellan sociala klasser i landet. Där å ena sidan arbetare, småbönder och mellanskikt ser basen för sitt uppehälle - arbetet - ryckas undan - och å andra sidan dem som ökar sin rikedom, den jordägande oligarkin och finansoligarkin. Dessa har genom militärmakten utvecklat en politik av förtryck som försöker krossa folkets organisering som sker i försvar för överlevandet och en bättre framtid. □

Irene Svensson

NICARAGUA

INRA har haft problem med administratörer på de statsägda gårdarna. Många av de agronomer och jordbruks-tekniker man varit beroende av är småborgare från städerna som knappast vet hur livet på landet är. Många av dem deltog inte heller i upproret.

Allt det har skapat missnöje på många håll.

- Vi vägrade helt enkelt att acceptera dem, förklarade Ricardo. Vi krävde av INRA att sparka dem. Samtidigt fortsatte vi arbetet här själva.

lyfts erfarenheterna från »La Suissa» fram som exempel för de andra haciendorna.

Alonso Porras, FSNL:s politiskt ansvariga i Jinotega-provinsen, säger:

- Ni arbetare måste genom era fackföreningar delta i planeringen och administrationen av haciendorna.

- Och varför det? frågar han retoriskt.

- Jo, därför att det bara är så ni kan lära er hur administrationen går till, det är bara så

● En dagslön åt Salvador

Så stark är denna solidaritet att ATC - detta förbund av urfattiga lantarbetare och småbönder - beslutat att arbeta en dag för sina salvadorenska kamrater. En dags lön av deras usla inkomster har de beslutat skänka till de kämpande bröderna i El Salvador.

Ett exempel för världens arbetarklass!

Ett exempel på hur revolutionen föder levande broder-

- Enligt uppgifter från de revolutionära grupperna så finns det 3 000 gerillamän i området.

Ricardo nickar med huvudet.

● Salvador måste segra

Samtidigt uppger källor som står den katolska kyrkan nära att minst 70 personer mördats av politiska skäl under veckan som gick. Det uppges också att hundratals, kanske tusentals människor

- Vi måste hjälpa våra bröder i Salvador

- Haciendan var skandalöst skött förstår du, så vi fick ta itu med nästan allt från början. Rensa bland buskarna, göra nyodlingar, driva upp nya buskar, gallra bland skuggträden...

● Allt från början

- Och vi lärde oss också hur en hacienda sköts under det arbetet. För det var vi som planerade det och det var vi som utförde det. Så nu accepterar vi inte längre att någon kommer hit och försöker sätta sig över fackföreningen. Vi vet hur det ska gå till. Och vi är medvetna om att produktionen måste höjas. Så nu är det i praktiken vi som beslutar här. Ismael är bra. Han har blivit som en av oss...

Några dagar senare har ATC i provinsen ett möte på en annan statsägd hacienda »La Sorpresa». En styrelse ska väljas, men först ska alla problem diskuteras.

● Makt och ansvar

Under den diskussionen

ni får en insikt i de övergripande sambanden... det är bara så ni kan lägga grunden för en verklig kontroll, en makt. Det är så de gjort på »La Suissa» och det är så ni också bör göra...

Och nu när vi sitter här på »La Suissa» och talar om El Salvador samtidigt som all sköns småkryp flockas kring Colemanlampan, så är det just de erfarenheterna som ger tyngd åt Ricardos ord:

- Vi måste hjälpa våra bröder...

För det är en fri man som talar. En man som befriat sig. Och som vet hur det gick till.

Att ha tillkämpat sig en del av makten - och ansvaret - som lantarbetarna här på »La Suissa» gjort har också ineburit en fördjupad insikt om solidaritetsrörelsens nödvändighet. För det är just genom solidariteten dem emellan som de erövrat sin del av makten. Och de vet att det är solidariteten som kan hjälpa deras salvadorenska bröder till seger:

skap...hur den skapar verklig kärlek mellan klassbröder.

Men också ett exempel på hur nära revolutionerna i de två länderna står nära varandra.

● Revolution på marsch

I Nicaragua är revolutionen på marsch. I Salvador håller den just på att födas.

Men bägge är beroende av varandra för att lyckas.

Det är den insikten som kommer till uttryck hos Ricardo och hans kamrater när vi sitter och samtalar den här natten.

Vi elvatiden sätter vi på transistorradion för att lyssna på Radio Sandinos sena nyhetssändning.

- Den salvadorenska armén har dragit samman ett stort truppuppbåd i Chalatenango-provinsen, berättar radio-rösten.

Ansiktet ser blanka ut i lampljuset. Blickarna är långt borta.

flyr från landet över gränsen till Honduras och Guatemala.

Radiatorsten smattrar fram nyheterna på det dramatiska sätt som är vanligt i Latinamerika. Och som lätt blir en plåga för den som inte är van. Men den här gången når irritationen aldrig till ytan. Den konstlat smattrande rösten förmår inte dölja verkligheten.

Colemanlampan borta vid »Castillo» har slocknat. Natten kommer ännu närmare in på. Alla sitter tysta sedan vi stängt av radion.

- Kanske bäst att lägga sig, säger Ricardo efter en lång tystnad. Och utan att säga något mer reser sig alla och börjar plocka ihop sina pryglar: hattar, väskor, säckar...

- Hasta mañana...

- När de går uppför backen mot »barraconen» hör jag Ricardos röst igen:

- Hermano, de har det fan i Salvador nu...men de måste segra... □

Lars Palmgren

*Bilden på sidan : Arbete med att driva upp nya kaffeplan-
tor på haciendan »Castillo». Jorden stoppas i plastsäckar i vilka
frön till kaffeplantor drivs upp.*

Bilden ovan t v: ATC-mötet på »Sorpresa».

Bilden nedan t v: Bland kaffebuskarna på »Castillo».

Bilden ovan t h: Alfabetisörer på »Castillo».

*Bilden nedan t h: En liten smutsig pojke på »La Suissa». Fo-
to: Lars Palmgren.*

Foto: Lars Palmgren

ATT ÅTERTA SIN JORD

När mörkret faller vid halv sjutiden inleds samtalens och sångernas timma på haciendan »La Suissa» i Jinotegaprovinsens nordliga bergstrakter.

Ismael tänder Colemanlampan på verandan och

- Berätta om hur det var i bergen i El Salvador, säger Ricardo. Samtidigt börjar någon sjunga »Flor del Pino» uppe vid »barraconen».

Och jag berättar samma sak, som jag berättade igår kväll, då bara Ricardo var med, och han ville veta vad jag sysslar med.

Jag berättar om hur militären gjort rena invasioner av vissa områden. Om hur många som mördats. Om husen de bränt ner. Om bönderna som inte sovit i sina hus en enda natt de senaste tre åren, utan istället varje natt dragit upp i bergen, ut i skogen.

Jag berättar om flyktingarna som gömmer sig nere i huvudstaden. Om terrorn, förtrycket, rädslan...

● Vägvisare och kraftkälla

Men jag berättar också om

de salvadorenska böndernas stolthet. Deras beslutsamma ansikten. Om deras stolthet över sin organisation. Jag berättar om deras beslutsamhet att kämpa.

Ricardo tittar på de andra:

- Vad var det jag sa...säger han.

Och när jag berättar om hur lantarbetarna i El Salvador talade om revolutionen här i Nicaragua som en slags vägvisare och kraftkälla, så nickar Ricardo.

- Så där får det inte fortsätta, säger han.

- Dom måste göra som vi... och vi måste hjälpa dom.

Han tittar runt på de andra:

- Vi måste hjälpa våra bröder i Salvador, upprepar han.

Ricardo med sin stora gröna hatt kommer i spetsen för en grupp arbetkamrater nersläntrande från »barraconen» - träkåken där de 50 lantarbetarna lever i en slags fack som staplats på varandra utefter väggarna.

Natten är alldeles svart runt omkring oss. Nu kan man inte ens skymta bergstopparnas konturer mot himlen. Allt är svart. Det är bara eldflugorna, som blixtrar till här och där i kaffebuskarna.

På haciendan »Castillo», tvärsöver dalen, har de också tänt sin Colemanlampa. En ensam vit punkt i det svarta.

Sitter de också på verandan och samtalar eller småsjungar?

»La Suissa» och »Castillo» är bägge statliga nu. De ägdes av somocister som flytt landet. Nu är det INRA (jordreforminstitutet) som administrerar gårdarna. De ingår i ett företagskomplex om tre gårdar, som i sin tur är en del av det regionala statliga jordbruksföretaget här i Jinotega.

Såväl »La Suissa» som »Castillo» är kaffehaciendor, men

på »Castillo» har de en del boskap också.

● Dåliga administratörer

Här på »La Suissa» är det Ismael som är INRA:s representant. Fast i praktiken är det arbetarnas fackförening, ansluten till ATC (Asociación de Trabajadores del Campo), som fattar besluten på »La Suissa».

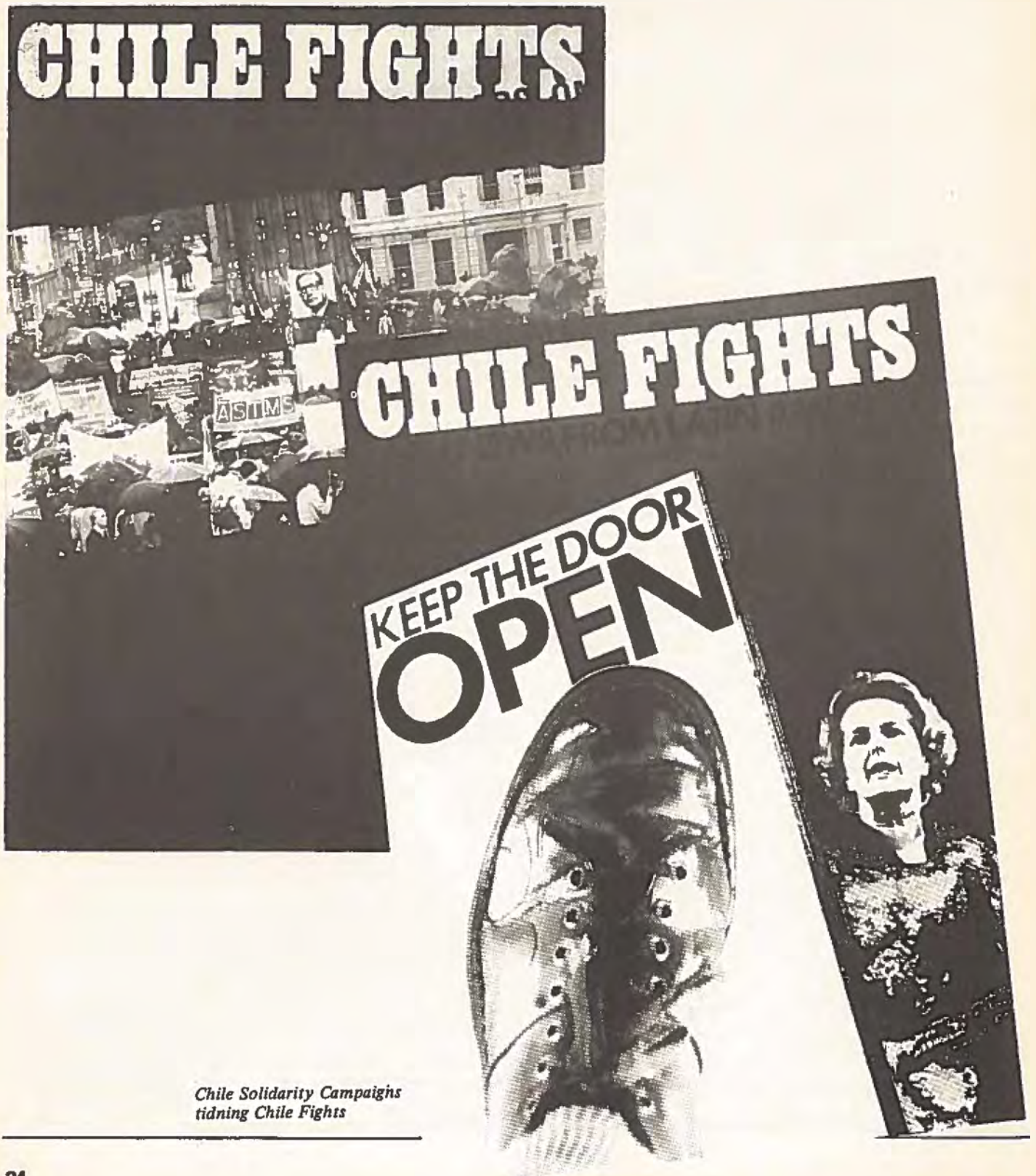
Tidigare har Ricardo - som är ordförande i facket - berättat att Ismael är den femte administratören som INRA skickat hit.

- De andra trodde visst att de kunde agera som patroner på samma sätt som tidigare, förklarade han.

- De kom hit och behandlade arbetarna lika nedlåtande som de gamla ägarna. Och dessutom så brydde de sig knappast om hur arbetet gick.

"Konservativa regeringen ger oss en massa jobb"

*Chile Solidarity Campaigns
tidning Chile Fights*

»Vad hjälper det om bara vi i Sverige...?»

Hur ofta har vi inte fått höra det, inte minst i bojkottarbetet. Men så illa är det ju inte. Vi i Chilekommittén kan se oss som en del av en internationell rörelse som består av solidaritetsorganisationer i många olika länder.

Det är viktigt att vi känner till varandra. Det är viktigt att vi i Sverige till exempel känner till det arbete, som den brittiska Chile Solidarity Campaign gör.

På CSC:s lokal i nordöstra London berättar Jerry Hughes om Kampanjens arbete.

- Kan du tala om hur Chile Solidarity Campaign är uppbyggd?

- Den består av två sektorer. Dels av organisationer, som är anslutna till CSC på nationell nivå, partier, fackföreningar och andra. Dels finns lokala kommittéer, som arbetar på olika orter. Dessutom har vi cirka tusen medlemmar, som arbetar på olika orter, varav 300 är enskilda personer och resten lokala organisationer, avdelningar av fackföreningar eller partier, studentorganisationer osv.

- Både lokalkommittéer och anslutna organisationer är representerade i den nationella styrelsen och på årsmötet, som bestämmer riktlinjerna för årets arbete.

- Men det är alltså lokalkommittéerna som bär upp arbetet på olika orter.

● Projekt och adoption

- Vad gör en typisk lokalkommitté?

- Jag vet inte om någon av våra 70 lokalkommittéer är »typisk». De sysslar med många olika sorts aktiviteter. En del lokalkommittéer har tagit sig an något speciellt projekt i Chile som de stöder och samlar in pengar till på sin ort. Det kan gälla folkmat-salar, hantverkskooperativ, icke-officiella skolor för barn vars föräldrar inte kan betala skolvavgifter.

- Lokalkommittén kan få organisationer på sin ort att »adoptera» en fackförening eller ett slumområde i Chile och brevväxlar med människor där. Vi har jobbat mycket med adoption av fångar, och det har visat sig vara ett bra sätt att arbeta ihop med fackföreningar, speciellt när man haft direkt kontakt med anhöriga till fångarna. Det har varit svårare att nå uppmuntrande resultat när det gäller försvunna eller för fångar i Argentina eller Uruguay.

● Konsumentbojkott

- Hur fungerar bojkottarbetet? Här har ju genomförts många aktioner mot till exempel handeln med Chile?

- Lokalkommittéerna driver kampanjer för konsumentbojkott, och Kooperationen har lovat att inte sälja chilenska varor i sina affärer. Lokalkommittéerna har »pickets» utanför affärer eller banker och andra företag som har förbindelser med Chile. Men det viktigaste bojkottarbetet bedrivs av fackföreningar. Transportarbetarna, särskilt hamnarbetarna, har genomfört många bojkottaktioner mot chilegods. Ibland har till exempel chilensk frukt fått ligga på kajerna tills den ruttnat. Problemet är att

chilebåtarna går till mindre hamnar där arbetarna inte är fackligt organiserade.

● IDB

- Totalt har handeln mellan Storbritannien och Chile minskat sedan kuppen, men vissa delar, som kopparimporten, har vi inte lyckats få ner. Nu ger den konservativa regeringen exportkrediter till företaget som handlar med Chile. De krediterna stoppades under Labourregeringen.

- Storbritannien är ju med i IDB, som givit stora lån till juntan. Har ni haft några kampanjer för utträde ur IDB?

- Labourregeringen protesterade mot IDB:s Chilelån, och det gör inte de konservativa. Frågan om att lämna IDB har vi inte haft uppe.

● Hårdare krav för flyktingar

- Vad har den konservativa regeringen inneburit för Chilearbetet? Vad betyder den för flyktingarna till exempel?

- Det finns cirka 3 000 latinamerikanska flyktingar i Storbritannien. De får inga särskilda rättigheter som politiska flyktingar. Bland annat måste de, som andra invandrare, ansöka om upphållstillstånd varje år. Bara den som har någon »anknytning» till Storbritannien släpps in, vilket strider mot de internationella konventionerna om rätt till politisk asyl.

- Labourregeringen tolkade det här med »anknytning» så att om någon blivit »adopterad» av en lokal fackförening räckte det som »anknytning» för att de skulle få komma hit. Den nya regeringen har mycket hårdare krav, och många flyktingar har blivit avvisade.

● Pinochet - Thatcher

- Den konservativa reger-

ringens Latinamerikapolitik, och dess politik överhuvudtaget, när det gäller allting, har ökat solidariteten med Chile. Under de här fem månaderna har många lokala labouravdelningar och fackanslutit sig till CSC.

- Så man ser en förbindelse Pinochet - Friedman - Thatcher... Betyder det att ni inte haft någon större nedgång i solidaritetsarbetet, nu när så pass lång tid gått sedan kuppen?

- Nej, det har vi inte. Visserligen täcker inte massmedia det som händer i Chile särskilt bra, men vi får ut tillräckligt med information om utvecklingen till dem som är intresserade för att de ska se att något sker. Det finns en stark känsla för Chile i fackföreningarna och de som en gång tagit sig an solidariteten lämnar den inte. Och de vet hur mycket som hänt de två sista åren.

● Mycket att göra

- När anhöriga till försvunna hungerstrejkade i år och förra året var det stora solidaritetsaktioner här. I år hungerstrejkade chilenska flyktingar på 14 platser, och de lokala CSC hjälpte till och såg till att de fick publicitet. Förra året var det också sympatistrejker, och en stor demonstration med 3 000 deltagare i London.

- Vi kommer att fortsätta vårt arbete, och jag tror inte att det kommer att mattas av. Om inte annat så har den konservativa regeringen givit oss en förbaskat massa att göra. Dels ska vi fortsätta med allt det arbete vi gjorde förut, dels ska vi, dessutom, hindra den från att öka de ekonomiska förbindelserna med Chile, från att återupprätta de diplomatiska relationerna och från att stänga dörren för flyktingar från Chile och Latinamerika. □

Katarina Katz

Chileaksjonen i Norge samlade 14 lokallag till landsmöte för att fastslå 1980 års arbetsplan och behandla situationen i Chile. Trots svårigheterna att idag driva ett solidaritetsarbete med Chiles folk fanns en fast beslutssamhet att fortsätta arbetet. De tre viktigaste arbetsuppgifterna under 1980: För det första skulle informationsarbetet stärkas bland annat genom en förbättrad och breddad Chilebulletin. För det andra skulle det fackliga arbetet utvecklas. De redan goda kontakterna

med fackföreningsrörelsen i Norge skulle nu kopplas ihop med vikten av stödet till det fackliga återuppbygget i Chile genom CNS.

Den tredje punkten gällde organisationsarbetet där man koncentrerade sig på väl avgränsade arbetsinsatser såsom en kampanj på de norska folkhögskolorna.

Solidariteten i Norge överlever och fungerar bra med hänsyn till det allmänna opinionsläget.

Chilearbetet går vidare

Chileaksjonen i Norge har i stort samma problem som vi i Sverige. Deras aktivitet sjunker och likaså medlemsantalet, men likväl upprätthålls ett kontinuerligt solidaritetsarbete men på lägre nivå än tidigare.

14 lokallag var representerade på landsmötet tillsammans med organisationsrepresentanter. Chileaksjonen består av enskilda medlemmar och anslutna organisationer, liknande Folkkampanjen i Sverige.

Förståelsen för problemen med den lägre aktivitetsnivån var stor på landsmötet och förslaget och beslutet till arbetsplan för 1980 tog fasta på detta.

● Tre prioriteringar

Kort sammanfattat diskuterede man tre områden för arbetet:

»I dagens situation, med kuppet och de dramatiska begivenheterna i Chile på avstånd, er det searligt tre huvudfelter som er viktige i Chileaksjonens arbeid: A. Informationsarbeid...B. Faglig arbeid...C. Organisasjonsarbeid...»

I informationsarbetet tryckte man mycket på vikten av en stark tidning. Detta föranledde långa diskussioner om Chilebulletinens framtid. Till slut enades man om att inleda ett samarbete med Latinamerika idag genom att göra ett gemensamt provnummer, därefter skulle en ny diskussion tas i nationella styrelsen om Chilebulletinens framtid.

Liksom vi har man konstaterat vikten av stödet till det fackliga återuppbyggnadsarbetet i Chile. Här fanns en hel del förvirring om vad som verkligen sker i Chile och vad CNS är för något, men stödet till CNS finns med i Chileaksjonens arbete.

● Politiska debatten

Den politiska debatten på landsmötet uppehölls en del kring det Kristdemokratiska partiets roll i motståndskampen. Den traditionella diskussionen mellan de olika vänstertendenserna framkom här. Några krävde att Kristdemokratiska partiet som helhet skulle anses ingå i motståndet

och få sitt berättigade stöd, dessa röstades dock ned. Den skrivning som antogs gick i följande andemening:

»...Den tendensen vi har sett de siste årene til at Kristeligdemokrater har kommet med i motstandarbeidet har forsterket seg i perioden. I fagbevegelsen og i lokale organisasjoner arbeider kristeligdemokrater og venstrepartiene sammen...»

● Koncentrerade kampanjer

Chileaksjonen i Norge har överlevt nedgången i chile-solidariteten och fortsätter ett efter förutsättningarna bra arbete för Chiles folk.

Politiskt står Chileaksjonens arbete närmare UP än Chilekommittén i Sverige.

Chileaksjonen har ett mycket gott arbete med den norska fackföreningsrörelsen genom att en del fackförbund och fackliga lokalorganisationer är medlemmar eller direkt samarbetar med Chileaksjonen. Där har dom kommit längre än här i Sverige, men deras arbete ligger mer på fackligt ledningsplan än i arbetsplatsarbete.

Organisationsarbetet präglades av medveten satsning på koncentrerade kampanjer såsom en satsning på en föreläsningsserie på norska folkhögskolor. □

Stefan Widqvist

Chileaksjonen i Norge, deras femte landsmöte visade på vilja till fortsatt solidaritetsarbete trots massmedias ovilja att behandla kampen i Chile. Foto: Stefan Widqvist.

CHILEKOMMITTENS NATIONELLA STYRELSE!

Sedan mitten av april har den chilenska arbetarrörelsen och dess politiska och fackliga organisationer utsatts för ett nytt och massivt förtryck - husundersökningar, försvinnanden, förvisningar inom landet och systematisk tortyr.

Till en början verkade det som om det rörde sig om juntans sedvanliga metoder att skrämja arbetarna inför första maj. Men vi är nu inne i september, och vågen av försvinnanden och fångslanden har inte minskat. Våldsaktioner som oftast utförts av icke-officiella »kommandon». Pinochets kampanj har även nått den högsta hierarkin inom katolska kyrkan.

VAD VILL JUNTAN MED DET ÖKADE FÖRTRYCKET?

Det är uppenbart att det ökade förtrycket syftar till att bromsa den chilenska massrörelsen, och att slå ner det fackliga återuppbyggnadsarbetet. Men karaktären och långvarigheten i denna väg av förtryck måste förklaras.

Pinochetdiktaturen förbereder sig för ett mycket viktigt steg, nämligen att göra sig laglig genom att tvinga igenom en ny grundlag med en skenomröstning. En skenomröstning som ger Pinochet rätt att styra Chile i åtminstone ytterligare nio år.

För diktaturen finns två faror. Den ena är att arbetarklassen flyttar fram sina positioner och blir en okontrollerbar faktor för regimen.

De steg som juntan tidigare tagit för att befästa sin ställning var inte tillräckliga mot arbetarklassen. Pinochet har gett order om dagens förföljelser i Chile för att försäkra sig om att landet blir rensat från alla protestaktioner och all opposition.

Den andra faran för juntan är det kommande USA-valet. Det kan få oväntade följder för utvecklingen i Latinameri-

ka. Hotet om påtvingade demokratiseringar tvingar Pinochet att befästa sin makt genom att lagfästa den.

Ny grundlag har diskuterats i mer än fem år av juntan. I den nya grundlagstexten samlas makten i diktatorns och de väpnade styrkornas händer. Arbetarpartierna förklaras olagliga. Pinochets mandatperiod utsträcks i första hand till 1989. Pinochet försöker göra sig till diktator på livstid.

Pinochets väg mot att göra diktaturen författningenslag har inte varit problemfri. Förutom arbetarrörelsens kamp mot diktaturen har kristdemokraterna från sin oppositionsställning fört fram ett förslag till alternativ grundlag. De inom juntahierarkin som har en formellt mjukare hållning än Pinochet ställs åt sidan.

Bakom Pinochet står mäktiga ekonomiska intressegrupper inom landet. Regimen har också stöd av internationella företag, svenska och andra, som drar nytta av Chiles låga arbetarlöner och låga råvarupriser.

Det är viktigt att vi alla, *tydligt*, tar avstånd från Chilejuntans skendemokrati.

Det är viktigt att vi bildar opinion - i vänkretsen, på arbetsplatsen och i våra fackliga och politiska organisationer.

I dag gäller det att avslöja, inte bara förtrycket av arbetarnas organisationer, utan speciellt Pinochets försök att befästa diktaturen med låtsasval.

MOT FÖRTRYCKET AV DET CHILENSKA FOLKET!

MOT PINOCHETS »FOLKOMRÖSTNING»!

STÖD DEN FACKLIGA ÅTERUPPBYGGNADEN!

FÖR EN SOCIALISTISK DEMOKRATI I CHILE!

CHILEBULLETINEN

Chilebulletinens adress: Box 5220 - 102 45 Stockholm
Besöksadress: Grev Turegatan 15, 1 tr
Telefon: 08 - 61 88 41

Ansvarig utgivare: Ulf Fredriksson

I redaktionen: Catherine Sundin, Elisabeth Enger och Gösta Nydren

Pressläggningsdatum: 1 september 1980

Tryckeri: Prinkipo Offsettryck, Stockholm 1980

Repro Chilebulletinen

Prenumerationspris tor 7 nummer framåt: 35 kr. Stödprenumeration: 50 kr. Betala på pg 504 88 - 6, Chilebulletinen. Ange från och med vilket nummer prenumerationen skall börja. Adressändringar sändes till Chilebulletinen, Sprängskullsgatan 19A, 411 23 Göteborg.

CHILEKOMMITTEN

Adress: Box 622, 101 28 Stockholm
Telefon: 08 - 21 27 23

Chilekommitten bildades som solidaritetsorganisation i december 1971. Efter militärkuppen i Chile den 11 september 1973 är Chilekommitten en del av den internationella solidaritetsrörelsen för motståndskampen i Chile. Chilekommittens målsättning är att politiskt och materiellt stöda motståndskampen i Chile samt att sprida lärdomar om den chilenska arbetarklassens kamp före och efter militärkuppen. Chilekommittens insamlade medel går oavkortat till motståndskampen inne i Chile. Chilekommitten är partipolitiskt obunden och tillåter olika politiska riktningar och tendenser att komma till uttryck såvida tendenserna inte går emot kommittens plattform.

Chilekommitten arbetar efter följande fyra huvudparoller:

BEKÄMPA IMPERIALISMEN!

STÖD MOTSTÅNDET - BOJKOTTA DIKTATUREN!

FRIGE DE POLITISKA FÅNGARNA!

STÖD DET CHILENSKA FOLKETS KAMP -

FÖR SOCIALISM!

STÖD ARBETARRÖRELSEN I CHILE!

Medlemmar i Chilekommitten kan personer men inte organisationer bli som arbetar i enlighet med organisationens stadgar och utåt stöder dessa samt betalar medlemsavgift.

Det fordras också att man under två månaders tid aktivt arbetat i en lokalkommitté och därefter valts in av lokalkommittens medlemmar.

Personer som stöder Chilekommittens målsättning men inte aktivt deltar i dess arbete kan teckna stödmedlemskap.

Chilekommittens kansli ger närmare upplysningar och sätter dig i förbindelse med närmaste lokalkommitté. I Sverige finns Chilekommitten på följande orter:

Borås, Borlänge, Enköping, Eskilstuna, Fagersta, Falun, Gävle, Göteborg, Halmstad, Helsingborg, Hofors, Hultsfred, Härnösand, Jönköping, Karlskrona, Karlstad, Katrineholm, Kramfors, Kristianstad, Kungsör, Köping, Landskrona, Linköping, Ljusdal, Ludvika, Lund, Luleå, Malmberget, Malmö, Norrköping, Nyköping, Nynäshamn, Nässjö, Ronneby, Sandviken, Skellefteå, Strängnäs, Sundsvall, Umeå, Uppsala, Varberg, Västerås, Växjö, Ystad, Örebro, Österlen, Östersund.

I Stockholm finns 29 lokalkommittéer.

STÖD MOTSTÅNDSKAMPEN I CHILE!

Postgiro 65 39 28 - 2

FREI SÄGER
'NEJ'

Ditt bästa stöd till oss är din kunskap om vår kamp

VAD ÄR DET att vara en politisk människa? För många omkring 1973-74 var det att solidarisera sig med Chiles folk, mot imperialismens redskap, diktatorn Pinochet. Varför just Chile?

Därför att kuppen i Chile var en symbol för USA-bolagens ambitioner att behärska världen.

VAD HAR NU HÄNT sedan 1973? För det första har i Sverige massmedia alltmer tystnat om Chile, efterhand som våldet i Chile mer och mer tagit formen av psykologiskt våld. Och eftersom psykologiskt våld sällan väcker rubriker (vare sig i Sverige eller beträffande Chile).

FÖR DET ANDRA har världen blivit »större». Afghanistan, Iran och Sydafrika, bland andra, har tagit ny plats i vårt medvetande på senare år.

Mer än en fråga har vi sällan ork att engagera oss i på en gång. Och ämnena skiftar i popularitet, efter ett kommer något annat.

Det har också passat den borgerliga pressen utmärkt att låta högerdiktaturens Chile »försvinna» bland alla andra världshändelser. Inte minst för att svenska multinationella företag (SKF, LME) fortsätter att stödja Pinochet med stödutbetalningar och handelsutbyte (se sid 11).

JUST DETTA att vi splittrar vårt engagemang från år till år gynnar också vår huvudfiende, imperialismen. I stället borde vi bita oss fast där vi 1973-74 bet ordentligt: i Chile, som imperialismens exempel framför alla.

Många av er som då var aktiva har fått nya engagemang politiskt. Det behövs, och får inte betyda att ni glömmer bort Chiles folk. Men hur kan vårt stöd se ut?

VARJE KAMRAT I LATINAMERIKA som utsatts för tortyr, svarar detsamma: att internationell solidaritet ofta är deras enda hopp. D v s att det är viktigt att du och jag studerar Chile och Latinamerika. Och att vi för vår kunskap vidare.

MED EN PRENUMERATION på Chilebulletinen stöder du dels vår organisation, Chilekommittén, som fortfarande är den viktigaste anti-imperialistiska organisationen i Sverige.

I CHILEBULLETINEN skaffar du dig också den information du behöver för att på ditt sätt kunna hjälpa kamraterna i Latinamerika.

Prenumerera på Chilebulletinen. Den kostar 35 kr för 7 nummer framåt. Betala på postgiro 50488-6, »Chilebulletinens».

PRENUMERERA! NU! HJÄLP TILL ATT SPRIDA CHILEBULLETINEN!

Jag är intresserad av att

- komma i kontakt med en lokalkommitté
 vara med i en studiecirkel om Chile

Namn .....

Adress .....

Telefon .....

Skicka sålningen till Chilekommittén, Box 677, BH 78, Gustavslund

För första gången sedan kuppen hölls onsdagen 27 augusti ett offentligt politiskt möte i Chile med juntans tillåtelse. Inför 7 000 åhörare förkastade kristdemokraternas ledare Eduardo Frei Pinochets konstitutionsförslag, liksom övergången till civilt styre i Chile. Frei bedömde valresultatet som "förutbestämt" men rekommenderade ändå väljarna att rösta "nej".

Utöver de 7 000 åhörarna i Teatro Caupolicán i Santiago demonstrerade ett hittills okänt antal personer utanför byggnaden.

Som alternativ till Pinochets konstitutionen föreslog Frei ett handlingsprogram med följande punkter för övergången till civilt styre i landet:

1. En civilmilitär övergångsregeringen borde tillsättas med både verkställande och lagstifande maktbefogenheter. Den borde verka under högst 3 år, varefter militärerna borde lämna regeringen.

2. När en sådan regering har bildats är dess främsta uppgift att tillsätta en konstituerande församling med uppgift att skriva ny grundlag. Grundlagen bör godkännas i en folkomröstning. Frei önskar alltså samma förfarande som använts i både Peru och Ecuador under 1970-talet.

3. Mänskliga rättigheter bör åter införas i Chile. Tortyren bör alltså upphöra.

4. En vallag bör utarbetas som stadgar hur själva valförfarandet ska gå till.

5. Fram till det att ny grundlag, konstitution, har skrivits och godkänts bör en preliminär lag fastställa hur de politiska partierna i princip ska få arbeta.

6. Begränsningarna av den fackliga verksamheten bör avskaffas omedelbart.

7. Juntans inblandning i universitetens verksamhet bör omedelbart upphöra.

Slutligen utmanade Frei Pinochet på en TV-sänd valdebatt inför "valet" den 11 september.